

სამეცნიერო კონფერენცია

გოდერძი ჩოხელი – პოეტი, მწერალი, სცენარისტი და კინორეჟისორი – 70

4 ოქტომბერი

2024 წელი

თბილისი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრი

მისამართი:

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
I კორპუსი (ილია ჭავჭავაძის გამზირი, №1)
202-ე აუდიტორია

პროგრამა

სამეცნიერო-საორგანიზაციო კომიტეტი:

ნინო ძელაშვილი-ჩოხელი

ჟურნალისტი, გოდერძი ჩოხელის მეუღლე

ია გრიგალაშვილი

ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის დირექტორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, მოწვეული პროფესორი

ქეთევან სიხარულიძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ასოცირებული პროფესორი, ფოლკლორისტიკის კათედრის ხელმძღვანელი

კახაბერ ლორია

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, სრული პროფესორი, სკანდინავიისტიკის ცენტრის დირექტორი

ეკატერინე ნავროზაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ასოცირებული პროფესორი, სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების სამსახურის უფროსი

ანა ივანაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ქართული ფილოლოგიის მაგისტრი

ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

11: 00 -11:10

კონფერენციის გახსნა

მისასალმებელი სიტყვა

ია გრიგალაშვილი

ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის დირექტორი
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ
მეცნიერებათა ფაკულტეტი, მოწვეული პროფესორი

I სექცია

ლიტერატურათმცოდნეობა, ფოლკლორი, თარგმანი

სექციის თავმჯდომარე: თამარ მეტრეველი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ
მეცნიერებათა ფაკულტეტის დოქტორანტი
ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

11: 10-11: 25

ვალერიან რამიშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ
მეცნიერებათა ფაკულტეტი, სრული პროფესორი, თეორიული ფილოლოგიის კათედრის
ხელმძღვანელი

ლიტერატურული კრიტიკა და ჰერმენევტიკა

11:25-11:40

ანი ჭიღვარია, ინა ტყეშელაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ
მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ინგლისური ფილოლოგია, ბაკალავრიატის III კურსი.

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, სრული
პროფესორი მანანა რუსეიშვილი

**გოდერძი ჩოხელის „ადამიანთა სევდა“ და მისი ინგლისური ვერსიის ლინგვისტურ-
სტილისტიკური ანალიზი**

11:40-11:55

გიორგი ხორბალაძე

გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, პროფესორი, რექტორის მრჩეველი

პოსტმოდერნისტული ტენდენციები გოდერძი ჩოხელის შემოქმედებაში

11:55-12:10

ნინო მექვაბიძე

გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ინგლისური ფილოლოგიის II კურსი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: გიორგი ხორბალაძე, გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, პროფესორი

სიკვდილის ფენომენის („ყოფნა-არყოფნის“) ფილოსოფიური გააზრება გოდერძი ჩოხელის პოეტურ შემოქმედებაში

12: 10-12:25

ქეთევან სიხარულიძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ასოცირებული პროფესორი, ფოლკლორისტიკის კათედრის ხელმძღვანელი

მითოლოგიური სახეები გოდერძი ჩოხელის მოთხრობაში „დევების ნასოფლარი“

12: 25-12:40

ზურაბ ოქროპირიძე

გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, უფროსი მასწავლებელი

საპირისპირო სიმბოლოები (ყვავილი და აღდახი) გოდერძი ჩოხელის მხატვრულ ქმნილებებში

12: 40-12:55

თინიკო ყაჩლავაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ქართული ფილოლოგია, III კურსის სტუდენტი

ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

მარიამ მეარაყიშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ქართული ფილოლოგია, III კურსის სტუდენტი

თემის სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ია გრიგალაშვილი, ფილოლოგიის დოქტორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, მოწვეული პროფესორი

დედის იდეალი გოდერძი ჩოხელის შემოქმედებაში

12: 55-13:10

საბა შოთაძე

ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ისტორიის მიმართულება, II კურსის სტუდენტი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თამარ მეტრეველი, ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, დოქტორანტი

რას ნიშნავს იყო ადამიანი

(გოდერძი ჩოხელის რომანის-„ადამიანთა სევდის“ მიხედვით)

13:10-13:25

ნინო ვეფხვაძე

ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი-ამერიკისმცოდნეობა, II კურსის სტუდენტი
ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ელენე გოგიაშვილი, ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ასოცირებული პროფესორი

სიკვდილ-სიცოცხლის დაპირისპირება გოდერძი ჩოხელის შემოქმედებაში

13:25-13:40

ქრისტინე ხობელია

ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ინგლისური ფილოლოგია, მეორე კურსის სტუდენტი,
ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

ლიკა ღვინჯილია

ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ქართული ფილოლოგია, მესამე კურსის სტუდენტი

ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ია გრიგალაშვილი, ფილოლოგიის დოქტორი ,
ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, მოწვეული პროფესორი

რეალური და მისტიკური გოდერძი ჩოხელის შემოქმედებაში

13:40-14:00 დისკუსია

II სექცია

კომპარატივისტული კვლევები, კინომცოდნეობა

სექციის თავმჯდომარე: თამარ ჭუმბურიძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ასისტენტ-პროფესორი, კორნელი კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის წამყვანი მეცნიერ-თანამშრომელი,

ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

14:00-14:15

თამარ მეტრეველი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, დოქტორანტი

ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

საიქიოში ნამყოფი პერსონაჟები გოდერძი ჩოხელისა და დავით კლდიაშვილის შემოქმედებაში

14:15-14: 30

ია გრიგალაშვილი

ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის დირექტორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მოწვეული პროფესორი

ფოლკლორული სიუჟეტების მხატვრული ფუნქცია ჰენრიკ იბსენისა და გოდერძი ჩოხელის ნაწარმოებებში

14: 30-14: 45

თეონა ქარჩავა

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ფილოსოფია, III კურსის სტუდენტი

თემის სამეცნიერო ხელმძღვანელი: დემურ ჯალაღონია, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, პროფესორი

გოდერძი ჩოხელი და ჰერმან ჰესე - მსგავსება-განსხვავებები მათ შემოქმედებაში

14: 45-15:00

მარიამ შენგელია

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი,

ფსიქოლოგიისა და განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტი, დაწყებითი განათლება, II კურსის სტუდენტი

თემის სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ია გრიგალაშვილი, ფილოლოგიის დოქტორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, მოწვეული პროფესორი

მასწავლებლის მორალურ-ეთიკური სახე (შარლოტა ბრონტეს მოთხრობის – „მასწავლებლისა“ და გოდერძი ჩოხელის „უმისამართო წერილის“ მიხედვით)

15:00-15:15

ანი ბაღდადაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი,

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ქართული ფილოლოგია , IV კურსის სტუდენტი

ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

თემის სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ია გრიგალაშვილი, ფილოლოგიის დოქტორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, მოწვეული პროფესორი

გოდერძი ჩოხელის „ადამიანთა სევდა“ და მადელინ მილერის „კირკე“

15: 15-15: 30

ნინო უჩანეიშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ფსიქოლოგიისა და განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტი, დაწყებითი განათლება, ბაკალავრი

გოდერძი ჩოხელის გზა რეჟისურაში

15:30-15:45

ანა ივანაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ქართული ფილოლოგიის მაგისტრი
ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

ეგზისტენციალური ტენდენციები გოდერძი ჩოხელის მოთხრობებში

15: 45-16:00

დისკუსია

კონფერენციის დახურვა

Scientific Conference

Goderdzi Chokheli - Poet, Writer, Screenwriter, Producer - 70

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities

International Center for Interdisciplinary Studies

Location: Tbilisi, IvaneJavakhishvili Tbilisi State University; 202nd room,
I Academic Building (Chavchavadze Avenue 1)

Date: 4th October, 2024, Tbilisi

PROGRAM

Scientific-Organizational Committee

Nino Melashvili-Chokheli

Journalist, and wife of Goderdzi Chokheli

Ia Grigalashvili

Director of NNLP International Center for Interdisciplinary Studies,
Invited Professor at Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities

Ketevan Sikharulidze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Associate Professor
The Head of the Department of Folklore Studies

Kakhaber Loria

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Professor, Head of the Center
for Scandinavian Studies

Ekaterine Navrozashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Associate Professor
Head of the Office of Academic Research and Development

Ana Ivanashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, MA in Georgian Philology
Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

11:00-11:10

Opening of the Conference

Welcome Speech

Ia Grigalashvili

Director of NNLP International Center for Interdisciplinary Studies,
Invited Professor at Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities

I Section

Literary Studies, Folklore, Translation, Interdisciplinary Research

Chairman of the Section: Tamar Metreveli

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, PhD student,
Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

11: 10-11:25

Valerian Ramishvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Full Professor
The Head of the Department for Theoretical Philosophy

Literary Criticism and Hermeneutic

11:25-11:40

Ani Tchigvaria, Ina Tkeshelashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, English Philology,
3rd-year students

Supervisor of the thesis: Manana Ruseisvili, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty
of Humanities, Full Professor

**“Human Sadness” by Goderdzi Chokheli and its English Version (Linguistic-stylistic
Analysis)**

11:40-11:55

Giorgi Khorbaladze

Gori State University, Faculty of Humanities, Advisor to the Rector

Postmodern Tendencies in the Work by Goderdzi Chokheli

11:55-12:10

Nino Mekvabidze

Gori State University, Faculty of Humanities, the 2nd year Student of English Philology;
Supervisor of the thesis – Giorgi Khorbaladze, Gori State University, Faculty of Humanities,
Professor

Philosophical Understanding of the Phenomenon of Death ('to be, or not to be') in the Poetic Work by Goderdzi Chokheli

12: 10-12:25

Ketevan Sikharulidze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Associate Professor
The Head of the Department for Folklore Studies

Mythological Images in Goderdzi Chokheli's Story " Empty Villages of Giants"

12: 25-12:40

Zurab Okropiridze

Gori State University, Faculty of Humanities, Senior Teacher

Opposite Symbols (Flower and Cord) in Goderdzi Chokheli's Artistic works

12: 40-12:55

Tiniko Kachlavashvili, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities,
Georgian Philology, 3rd year student, Member of the International Center for Interdisciplinary
Studies

Mariam Mearakishvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Georgian Philology, 3rd year
student

Supervisor of the thesis: Ia Grigalashvili, PhD, Invited Professor at Ivane Javakhishvili Tbilisi State
University, Faculty of Humanities

Ideal of Mother in Goderdzi Chokheli's Creative Work

12: 55-13:10

Saba Shotadze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities – History, 2nd year student

Supervisor of the thesis: Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, PHD
student, Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

What Does It Mean to Be Human?

(Inspired by the novel "Human Sadness" by Goderdzi Chokheli)

13:10-13:25

Nino Vepkhvadze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities - American studies, 2nd year student, Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

Supervisor of the thesis: Elene Gogiashvili, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Associate Professor

Confrontation of Life and Death in the Works by Goderdzi Chokheli

13:25-13:40

Kristine Khobelia

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, 2ndYear English Philology Student, Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

Lika Gvinjilia

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, 3rdyear Georgian Philology Student, Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

Supervisor of the thesis: Ia Grigalashvili, PhD, Invited Professor at IvaneJavakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities

The Real and the Mystical in the Works by Goderdzi Chokheli

13:40-14:00 Discussion

II Section-Comparative Research, Film Studies

Chairman of the Section: Tamar Tchumburidze, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Assistant Professor, Leading Researcher, Korneli Kekelidze Manuscript National Center, Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

14:00-14:15

Tamar Metreveli

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, PhD Student, Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

The Characters Who Visited the Afterworld in the Works of Goderdzi Chokheli and Davit Kldiashvili

14:15-14: 30

Ia Grigalashvili

Director of NNLP International Center for Interdisciplinary Studies,

Invited Professor at IvaneJavakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities

Artistic Function of Folklore Topics in the Works of Henrik Ibsen and Goderdzi Chokheli

14: 30-14: 45

Teona Qarchava

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Philosophy, 3rd year student

Supervisor of the thesis: Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Prof. Demur Jalagonia

Goderdzi Chokheli and Herman Hesse - Similarities and Differences in their Works

14: 45-15:00

Mariam Shengelia

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Psychology and Educational Sciences, 2nd year student

Supervisor of the thesis: Ia Grigalashvili, PhD, Invited Professor at Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities

The Moral-Ethical Image of a Teacher

(According to Charlotte Bronte's story "The Teacher" and Goderdzi Chokheli's "Unaddressed Letter")

15:00-15:15

Ani Bagdadashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, 4rd year student

Supervisor of the thesis: Ia Grigalashvili, PhD, Invited Professor at Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities

Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

“Goderdzi Chokheli's ‘The Sorrow of People’ and Madeline Miller's ‘Circe’ ”

15: 15-15: 30

Nino Uchaneishvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Psychology and Educational Sciences
Primary education, Bachelor

Goderdzi Chokheli's Path to Directing

15:30-15:45

Ana Ivanashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Georgian Philology, MA in Georgian Philology

Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

Existential Tendencies in Goderdzi Chokheli's Stories

15:45-16:00

Discussion

Closing of the Conference

თეზისები

ვალერიან რამიშვილი

ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, სრული პროფესორი

თეორიული ფილოლოგიის კათედრის ხელმძღვანელი

ლიტერატურული კრიტიკა და ჰერმენევტიკა

საკვანძო სიტყვები: ანაბარი, ლიტერატურული, კრიტიკა, ჰერმენევტიკა

თანამედროვე ეპოქაში მკითხველია ლიტერატურის შეფასების უმთავრესი ინსტანცია. ეს ნიშნავს ლიტერატურის შეფასებათა მრავალფეროვნებას, მაგრამ არსებობს შეფასებათა განსხვავებული დონეები. გოდერძი ჩოხელის „ანაბარი“-ს საფუძველზე განხილულია განსხვავება ლიტერატურულ კრიტიკასა და ჰერმენევტიკულ გაგებას შორის. ჰერმენევტიკული გაგება და ლიტერატურული კრიტიკა ნაწარმოების წვდომის ორი განსხვავებული სახე და დონეა.

ლიტერატურული კრიტიკა არის ლიტერატურული ნაწარმოების შედარება, ანალიზი, ინტერპრეტაცია და შეფასება. იგი ადამიანს ეხმარება ნაწარმოების შინაარსის გაგებაში. ლიტერატურული კრიტიკის მიზანია ზოგადი კანონების და წარმოდგენების მიხედვით ნაწარმოების განხილვა, ნაწარმოების გმირის ანალიზი და მისი გაცხადება დადებით ან უარყოფით გმირად. ამ დასკვნას აკეთებს იმ ხასიათის და მოქმედების ნიშნებზე მინიშნებით, რომელიც უარყოფიად ითვლება. იგი ადგენს იმ საერთო ნიშნებს, რომელიც უნდა ახასიათებდეს დადებით გმირს და ამგვარად, ლიტერატურულ გმირს დადებითი გმირების ერთობაში აერთიანებს. ლიტერატურული გმირი შეიძლება იყოს დადებითი პერსონაჟი, მაგრამ არ იყოს განუმეორებელი პიროვნება.

ჰერმენევტიკული მიდგომა არ ეძებს იდეალურ, დადებით ტიპებს და არ ჩამოთვლის იდეალური ტიპისთვის დამახასიათებელ ნიშნებს, თვისებებს. მას აინტერესებს ნაწარმოების გმირის განუმეორებლობა, რომელიც ერთი შეხედვით არც დადებითი და

არც უარყოფითი თვისებაა, იგი უბრალოდ მის განუმეორებლობას ქმნის, რის გამოც იგი მწერლის ინტერესის საგანი გახდა და მწერალმა გადაწყვიტა ამგვარი ადამიანისთვის ლიტერატურული სიცოცხლის მინჭება.

ლიტერატურული კრიტიკა ეძებს ზოგად, საერთო ნიშნებს, ხოლო ანალიზის პრინციპია ერთეული და ზოგადის მიმართება. ჰერმენევტიკა ეს არის დასკვნა ნაწილიდან მთელზე. ლიტერატურული კრიტიკა ახდენს ლიტერატურული გმირის შედარებას, შეფასებას, ხოლო ჰერმენევტიკული გაგების მიზანი შეფასება არ არის.

გაგება ნიშნავს ნაწარმოების გმირის განუმეორებლობის დანახვას, რომელიც ამ ლიტერატურული ნიმუშის მრავალმხრივი ფილოლოგიური ანალიზით შესაძლოა ვერ დავინახოთ. ჰერმენევტიკა ნიშნავს მოვლენის ერთი ნიშნის საფუძველზე დავასკვნათ მთლიანად ფენომენის ხასიათზე. ჩვენი აზრით, ჰერმენევტიკული გაგება მიზნად ისახავს ადამიანის, ან რაიმე მოვლენის ერთადერთი ნიშნის დანახვას, რაც ამ ადამიანის ან მოვლენის განუმეორებლობას ქმნის და ვთვლით, რომ გოდერძი ჩოხელის ლიტერატურის გაგებისთვის აუცილებელია სწორედ ჰერმენევტიკული მიდგომა.

ანი ჭიღვარია, ინა ტყეშელაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი (ინგლისური ფილოლოგია, ბაკალავრიატის III კურსის სტუდენტები

თემის ხელმძღვანელი: ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, სრული პროფესორი მანანა რუსეიშვილი

გოდერძი ჩოხელის „ადამიანთა სევდა“ და მისი ინგლისური ვერსიის

ლინგვისტურ-სტილისტიკური ანალიზი

საკვანძო სიტყვები: ადამიანთა, სევდა, სტილისტური, ლინგვისტური, ანალიზი

გოდერძი ჩოხელი 1954 წელს დაბადებული ქართველი მწერალი და რეჟისორია, რომელმაც 1984 წელს გამოაქვეყნა „ადამიანთა სევდა“. წიგნი ნათლად წარმოგვიდგენს

სიკვდილისა და სიცოცხლის არსს, ადამიანის ფენომენს, უფლისა და ადამიანის კავშირს. ინგლისურ ენაზე იგი პირველად თარგმნეს ჯეფრი გოსბიმ, კლიფორდ მარკუსმა, ოლი მეთიუსმა, მარგარეტ მილერმა და უოკერ ტომპსონმა, ლია ჩოკოშვილის ხელმძღვანელობითა და რედაქტორობით. გოდერძი ჩოხელის მეუღლე თარგმნის პროცესში აქტიურად იყო ჩართული. ნინო ძელაშვილ-ჩოხელმა ამ ნაწარმოების თარგმნის ნებართვა დართო მთარგმნელებს და ავტორის მიერ გამოყენებული კონკრეტული დიალექტის თარგმნაში ხელმძღვანელობდა მათ.

საინტერესოა, როგორ გარდაიქმნება ქართული რომანის ენა ინგლისურ ენაზე თარგმნისას. სწორედ ამ მიზეზით წარმოგიდგენთ ორივე ვერსიის ლინგვისტურ-სტილიტიკურ ანალიზს. კვლევა ეფუძნება შედარებითი მეთოდს, დადგენილია მსგავსება და განსხვავება ინგლისურ და ქართულ ვერსიებს შორის. კერძოდ, განვიხილეთ, თუ როგორ აისახება თარგმანში ორიგინალი ტექსტის ნიუანსები, რადგანაც ენა და კულტურა მჭიდროდ არის დაკავშირებული ერთმანეთთან, მნიშვნელოვნად მივიჩნით, რომ ანალიზისას წინა პლანზე წამოგვეწია კულტურული კონტექსტი.

ყურადღება გასამახვილებელია იმ ფაქტზე, თუ როგორია ადამიანთა სევდა ქართულენოვანი და ინგლისურენოვანი მკითხველისათვის, იცვლება თუ არა რომანის საზრისი, დედააზრი ინგლისურ ენაზე თარგმნისას, კარგავს თუ არა ტექსტი პირვანდელ სახეს. ამასთან ერთად ვიმსჯელებთ იმაზე, თუ რა გამოწვევის წინაშე იდგნენ მთარგმნელები ტექსტის თარგმნისას და რადგანაც ორივე ენა მრავალფეროვანია ერთ სიტყვას კი, შესაძლებელია, რამდენიმე ეკვივალენტი ჰქონდეს, გავაანალიზოთ მთარგმნელთა არჩევანი კონკრეტულ მომენტებში, ხოლო ზემოთ ჩამოთვლილი ანალიზის პროცესის უკეთ წარმართვაში დაგვეხმარა ის, რომ შევისწავლეთ გოდერძი ჩოხელის წერის სტილი და ტექნიკა.

გიორგი ხორბალაძე

გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
,პროფესორი, რექტორის მრჩეველი

პოსტმოდერნისტული ტენდენციები გოდერძი ჩოხელის შემოქმედებაში

საკვანძო სიტყვები: ნაწარმოები, პოსტმოდერნისტული, ტენდენცია

უპირველეს ყოვლისა, გვინდა აღვნიშნოთ, რომ დაახლოებით ამდგვარევე სათაურით ჩვენ დავამუშავეთ ჩვენი სადისერტაციო საკვალიფიკაციო ნაშრომის ერთი თავი - 2013 წელს და იმ დროისათვის, დისერტაციის აღნიშნული თავი შეფასებულ იქნა, როგორც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი სამეცნიერო სიახლე. მოგვიანებით, რამდენიმე წლის შემდგომ, ერთ-ერთ სხვა სადისერტაციო ნაშრომში, აბსოლუტურად დაუსაბუთებლად, მხოლოდ ერთი წინადადებით იქნა უარყოფილი ჩვენი გაკეთებული მთელი რიგი შეფასებები, რომელიც იმ კონკრეტულ თავში გვქონდა წარმოდგენილი და უფრო მეტიც, გამოიკვეთა, რომ დისერტანტი მოგვაწერდა იმასაც, რაც არც გვითქვამს და არც დაგვიწერია. მიუხედავად იმისა, რომ დასახელებული ფაქტი ერთეულ შემთხვევას წარმოადგენს და ამის გამო არავის გადაუფასებია მანამდე დაფიქსირებული ზეპირი თუ წერილობითი პოზიცია ჩვენი კვლევის ამ კონკრეტულ ნაწილთან მიმართებით, თავი მაინც ჩავთვალეთ მოვალედ, დამატებით მიმოგვეხილა საკითხი, მათ შორის, საპირისპირო მოსაზრების გათვალისწინებით და ამ ფონზე, უფრო გამოგვეკვეთა პრობლემის მნიშვნელობაც, რაც ძალზე დიდი დისტანციით სცილდება გემოვნებისა თუ მეცნიერული ტაქტიკის სფეროს.

ბუნებრივია, ჩვენი მიზანი ვერ იქნება ყოველ განსხვავებულ და მით უფრო, დასაბუთების გარეშე დატოვებულ მოსაზრებას გამოვედგინოთ, თუმცა, მიგვაჩნია რომ, ამ საკითხში ნაკლები გაურკვევლობის დატოვება უმნიშვნელოვანესია თავად მწერლის შემოქმედებისათვის და ჩვენ უბრალოდ არ გვაქვს უფლება ბუნდოვანება დავტოვოთ უპასუხობით, რამდენადაც, გოდერძი ჩოხელის შემოქმედების ის ნაწილი, რომელზეც ჩვენ წინამდებარე ნაშრომში ვამახვილებთ ყურადღებას აუცილებლად უნდა იქნას წაკითხული იმის გათვალისწინებით, რომ ამ ნაწარმოებებში პოსტმოდერნიზმის ელემენტების არსებობა უთუოდ უნდა იქნას გათვალისწინებული, წინააღმდეგ შემთხვევაში, ბევრი რამ რეალურად დარჩება ამოუკითხავი და ზიანი მიადგება ტექსტის სრულყოფილად გააზრების პერსპექტივებს.

ნინო მექვაბიძე

გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ინგლისური ფილოლოგიის მეორე კურსის სტუდენტი

თემის სამეცნიერო ხელმძღვანელი: გიორგი ხორბალაძე

გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, პროფესორი

სიკვდილის ფენომენის („ყოფნა-არყოფნის“) ფილოსოფიური გააზრება გოდერძი ჩოხელის პოეტურ შემოქმედებაში

საკვანძოსიტყვები: პოეზია, ფილოსოფია, სიკვდილი, ფენომენი.

არახალაია, რომ სიკვდილ-სიცოცხლის მარადიული ფილოსოფია ყოველთვის იყო განსაკუთრებული ინტერესის საგანი და ამ ამოუხსნელ ფენომენს ოდითგანვე არაერთ ლიტერატურულ ნიმუშსა თუ ხელოვნების სხვა დარგებში მრავალი პლანით იაზრებდნენ და წარმოაჩენდნენ ყოველთვის. ასევე, საყოველთაოდ არის ცნობილი, რომ ეს თემატიკა ძალზედ შთამბეჭდავად დომინირებს გოდერძი ჩოხელის შემოქმედებით სამყაროში და არაერთი რეცენზიისა თუ გამოხმაურების საგანიც გამხდარა მწერლის შემოქმედების ეს კონკრეტული თავისებურება. თუმცა, აღვნიშნავთ, რომ ყოველი ასეთი შემთხვევა ძირითადად პროზის განხილვით შემოიფარგლებოდა და რატომღაც ყურადღების მიღმა რჩებოდა უშუალოდ პოეტურ შემოქმედებაში გამოხატული ფილოსოფიური აღქმა, რაც ჩვენი აზრით განსაკუთრებით საინტერესოა.

პოეზია, თავისთავად, გაცილებით მრავალგვარი ინტერპრეტაციების ვერსიებს იძლევა და თუ გავითვალისწინებთ იმ გარემოებასაც, რომ გოდერძი ჩოხელი, მის პოეტურ შემოქმედებაში უფროოდენ ფილოსოფიური აზროვნების პოეტად წარმოგვიდგება, ვიდრე მუსიკის პოეტად, მაშინ ნათელი გახდება, რომ გოდერძი ჩოხელის ნააზრევის სრულყოფილად გასააზრებლად პოეტური შემოქმედების კვლევა არანაკლებ მნიშვნელოვანია. გოდერძი ჩოხელის პოეზიაში ხშირად ხდება, რომ ლირიკული გმირი, რომელიც ამასთანავე ავტორის ალტერ-ეგოა, სვამს ფილოსოფიურ კითხვებს და პასუხებსაც ლექსებშივე იძლევა. მისი პოეტური სიტყვა ეხება ყველა დროისა და სივრცისთვის დამახასიათებელ ეგზისტენციალურ პრობლემებს, ამიტომაც, რომ გოდერძი ჩოხელის ლექსს ფიქრიანი და დაკვირვებული წაკითხვა სჭირდება. მივიჩნევთ, რომ ჩვენი კვლევა საინტერესო კომპონენტს შესძენს მწერლის

შემოქმედების კვლევის პროცესებს და დაინტერესებს არა მარტო ლიტერატურათმცოდნეებს, არამედ, ზოგადად - მკითხველს.

ქეთევან სიხარულიძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ასოცირებული პროფესორი, ფოლკლორისტიკის კათედრის ხელმძღვანელი

მითოლოგიური სახეები გოდერძი ჩოხელის მოთხრობაში „დევების ნასოფლარი“

საკვანძო სიტყვები: დევი, ხალხური, მოთხრობა

გოდერძი ჩოხელი გაიზარდა გარემოში, რომელიც მთლიანად გაჟღენთილი იყო ხალხური სიტყვიერების სიბრძნითა და მრავალფეროვნებით. ამ გარემოში ჩამოყალიბდა მისი მსოფლმხედველობა, გემოვნება და მწერლის ალლო. ამიტომ ბუნებრივია, რომ გოდერძი ჩოხელის მთელ შემოქმედებას საძირკვლად დაედო ხალხური წარმოდგენები, სახეები და მოტივები. ისინი ოსტატურადაა ჩაწნული ყოველ ნაწარმოებში და ქმნიან რეალურისა და ირეალურის საზღვარზე განფენილ სამყაროს, განსხვავებულს და ამავე დროს მშობლიურს. გოდერძი ჩოხელის ნაწარმოებებში ფოლკლორული სახეები გარდაიქმნებიან ლიტერატურულ პერსონაჟებად და გამონათავენ ავტორის ყველაზე უფრო სათუთ გრძნობებს.

ფოლკლორულ-ეთნოგრაფიულ მასალას ემყარება გოდერძი ჩოხელის ღრმააზროვანი მოთხრობა „დევების ნასოფლარი“, რომელსაც მხოლოდ მოთხრობის ჩარჩოებშიც ვერ მოვაქცევთ მისი არატრადიციული სტრუქტურისა და თხრობის მანერის გამო. ავტორი მას აღსარებას უწოდებს. ეს ნაწარმოები დატვირთულია მითოლოგიური და ეთნოგრაფიული დეტალებით. ადამიანთა ურთიერთობების რღვევის, თანამობის დაკარგვის სევდაა მისი ძირითადი მოტივი, რომლის ხილული გამონათულებაა დაცლილი სამოსახლოები, ადამიანთა და დევების ნასოფლარები, ერთ დროს სამანის გაღმა-გამოდმა რომ ბინადრობდნენ და ერთმანეთს ემეზობლებოდნენ.

აღმოსავლეთ საქართველოს მთიელთა მითოლოგიურ სისტემაში დევები უარყოფითი პერსონაჟები არიან, თუმცა ყველა მათგანი არ არის ერთმნიშვნელოვნად ბოროტი. არის გადმოცემები დევებისა და ადამიანების ურთიერთობაზე. დევებს ადამიანური თვისებები გააჩნდათ, თუმცა განსხვავდებოდნენ მათგან სიდიდითა და ღონით. მათ შორის მტრობაც იყო და მოკეთეობაც. ხალხი დაძმობილების ამბებსაც ყვებოდა. გოდერძი ჩოხელი იყენებს ხალხურ გადმოცემებს დევებზე, ამავე დროს საკუთარი შტრიხებიც შეაქვს მათ სახეში. გამოკვეთს მათში ადამიანურ თვისებებს და ამით მიგვანიშნებს, რომ დევებსა და ადამიანებს შორის არც არის მკვეთრი განსხვავება. დევები იქვე უჩინრად ცხოვრობენ, როგორც გადასხვავებული ადამიანები თავიანთი სევდითა და გრძნობიერი ბუნებით.

ზურაბ ოქროპირიძე

გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, უფროსი მასწავლებელი

საპირისპირო სიმბოლოები (ყვავილი და ალდახი)

გოდერძი ჩოხელის მხატვრულ ქმნილებებში

საკვანძო სიტყვები: სიმბოლო, ყვავილი, მგელი.

გოდერძი ჩოხელი სრულიად სხვა ფენომენია ჩვენი ეპოქის ქართულ მწერლობასა და კინოხელოვნებაში. ღრმა სულიერებამ, სინამდვილის მხატვრულ-ფილოსოფიურმა გააზრებამ, ახლებურმა ფორმამ და შინაარსმა, ჟანრულ-თემატურმა მრავალფეროვნებამ იგი დიდ შემოქმედად აქცია. მწერალი უღრმავდება ეროვნულ-სარწმუნოებრივ, სიკვდილ-სიცოცხლის, ზნეობრივ საკითხებს, სიყვარულის, სიკეთისა და ბოროტების არსს, ეძიებს ბუნებასა და ადამიანს, პიროვნებასა და საზოგადოებას შორის კავშირებს. ავტორის მსგავსად, მისი გმირებიც სულიერი იდეალებით ცხოვრობენ, ზოგადსაკაცობრიო პრობლემებით და სევდით იტვირთებიან. იღუმალია და ცისკენ მზირალი გოდერძის მხატვრული სამყარო. იგი სულით უნდა შეიგრძნო. ამბობდა: „ჩემს ფილმებს სულით უნდა უყურო... სულმა სული უნდა იცნოსო...“

ამჯერად მწერლის ორ სახე-სიმბოლოზე - ყვავილსა და ალდახზე შევჩერდებით. პირველს მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია საღვთო წიგნებში. ესაიას

წინასწარმეტყველებაში ყვავილი (შროშანი) უფლის მოვლინებას განასახიერებს. ძველ აღთქმაშიც არაერთგზის ვხვდებით იესეს ძირიდან ამოზრდილ ყვავილს - იესოს სიმბოლოს. იგივეს იმეორებს იოანე საბანისძე „აბოს წამებაში“.

ასევე რწმენასთან, უფალთან ასოცირდება ყვავილი რომანში „მგელი“. მთავარი გმირი, ლუკა ყვავილით (რწმენით) ამარცხებს ბოროტებას. მოთხრობაში „სულეთის შესაკრებელი“ მოხუცებული ქალი ყვავილებით სიყვარულისკენ მოუწოდებს ადამიანებს. ვფიქრობთ, რწმენასთანაა გაიგივებული ყვავილის მონოლოგი თხზულებაში „ენძელა“. ავტორს „უცხო, ლამაზი ყვავილი სულ ღმერთს ახსენებს“ (პოემა „სურვილების ასრულება“).

ლექსში „ტყვია“ პოეტი ყვავილად გადაქცევას ნატრობს, სურს რწმენის ნათელი მოჭფინოს ქვეყანას. სხვაგან („ჩემი ქონება“) იგი ემდურის წუთისოფელს, რომელმაც პოეტს „ლამაზი ყვავილი“ წაართვა. ყვავილის საპირისპირო სიმბოლოა აღდახი (საბელი). აღდახი უღმერთობას, მიწიერ მიჯაჭვულობას გამოხატავს. თევდორემ („მგელი“) უგანა რა უფალს, სატანურმა ძალებმა მგლად აქციეს. ნიშნად ყელზე აღდახი შეაბეს. მწერლის განმარტებით, „სიკეთის ყვავილი რწმენაა, რაც ბოროტებას აფრთხობს“. თევდორემ მხოლოდ ყვავილის პოვნის შემდეგ დააღწია თავი მგლობას.

თინიკო ყაჩღავაშვილი,

ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ქართული ფილოლოგია, III კურსის სტუდენტი
ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

მარიამ მერაყიშვილი

ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ქართული ფილოლოგია, III კურსის სტუდენტი

თემის სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ია გრიგალაშვილი, ფილოლოგიის დოქტორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, მოწვეული პროფესორი

დედის იდეალი გოდერძი ჩოხელის შემოქმედებაში

საკვანძო სიტყვები: დედა, იდეალი, მწერალი, ქალი, ლექსი.

ქართული ლიტერატურის ისტორიაში ბევრი შემთხვევა ვიცი, როცა უზადო სიზუსტით გვიხატავენ მწერლები თავიანთ სულიერ განცდებსა და პათოსს, თუმცა დედის იდეალზე მკაფიო ხაზგასმა სხვადასხვა მწერლების მიერ არცთუ ისე ხშირია. რასაკვირველია, ყველა ადამიანის ცხოვრებაში მშობელ დედას იმდენად დიდი ადგილი უჭირავს, რამდენადაც იგი შვილის სულიერ კრედოსა და სამყაროზე გავლენას ახდენს, სწორედ ამიტომაა, რომ შვილებს დედის მიმართ სენტემენტალური, განსაკუთრებული და ფაქიზი გრძნობები და ემპათია გააჩნიათ. ქართველ მწერალსა და კინემატოგრაფიის შესანიშნავ წარმომადგენელს, გოდერძი ჩოხელს, ძალიან სათუთი და სპეტაკი გრძნობები ჰქონდა დედის მიმართ, რაც მკაფიოდ გამოვლინდა მის შემოქმედებაში.

მოცემული მოხსენების მთავარი იდეა ის არის, რომ მკაფიოდ გაიცნოს მსმენელმა გოდერძი ჩოხელისა და მისი დედის, ლელა წიკლაურის პიროვნება, რომელმაც უდიდესი გავლენა იქონია მწერლის პიროვნულ თუ პროფესიულ განვითარებაზე. გოდერძი ჩოხელი თავის ლექსებსა თუ მოგონებებში მუდამ კრძალვითა და სიყვარულით, უზომო მადლიერებითა და მონატრებით იხსენიებს დედას, რომელმაც, მიუხედავად რთული ცხოვრებისა, შეძლო ადამიანური სახის შენარჩუნება და სამუდამოდ მისაბამ პიროვნებად დარჩა შვილის ცნობიერებაში.

ლელა წიკლაური უსაზღვრო შრომისმოყვარეობით გამორჩეული ქალი და დედა ყოფილა. მან, ფაქტობრივად, მარტომ აღზარდა გოდერძი ჩოხელი და ღირსეული ცხოვრების გზაზე დააყენა შვილი. მწერალი და პოეტი სათუთ მადლიერებასა და სიყვარულს გამოხატავს დედის მიმართ თავის მოთხრობებსა თუ ლექსებში. აღსანიშნავია მისი ლექსები: „მანდ მაპატე, დედაო...“, „აღბათ ხარობდა დედაი“,

„დედი!“, „დედა არა მყავს, ნუ შიშობ“ და სხვა. ასევე, აუცილებლად განსახილველია მოთხრობა „ანგელოზთლამეობა“, რომელშიც მწერლის მიერ სრული გულწრფელობითაა გადმოცემული მისი განცდები, გრძნობები დედის მიმართ, მისი სინანული და მონატრება დედისადმი. აღსანიშნავია ისიც, რომ კინორეჟისორის თხოვნით, ქალბატონ ლელასაც უთამაშია რამდენიმე ფილმში, იგი შვილს მუდმივად ედგა მხარში და უანგაროდ ეხმარებოდა მიზნების მიღწევაში. სწორედ ამგვარი დედაშვილური ურთიერთობის გამო ჩოხელი უდიდეს მადლიერებას გამოხატავდა დედის მიმართ და უსაზღვრო პატივს სცემდა მას.

საბა შოთაძე

ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ისტორიის მიმართულება, II კურსის სტუდენტი

თემის სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თამარ მეტრეველი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, დოქტორანტი, ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

რას ნიშნავს იყო ადამიანი

(გოდერძი ჩოხელის რომანის-„ადამიანთა სევდის“ მიხედვით)

საკვანძო სიტყვები: სიმშვიდე, ადამიანი, სევდა, ღმერთი

მეცხრამეტე საუკუნეში მოღვაწე მწერლებმა დასაბამი მისცეს როგორც ქართული ლიტერატურის, ასევე - სალიტერატურო ენის განვითარებას. სწორედ მათი დამსახურებაა, რომ რომანტიზმი და კრიტიკული რეალიზმი ქართულ ლიტერატურაში უმაღლეს საფეხურზე ავიდა. მეოცე საუკუნეში, კი იბადება „ მთებისა და კლდეების შვილი“ - გოდერძი ჩოხელი. მისი ნაწარმოებებში აღწერილია სოფლის ცხოვრება და ადამიანების ბუნებასთან ჰარმონიული ურთიერთობა. ჩოხელის პერსონაჟები ხშირად ეძებენ სულიერ სიმშვიდეს და სრულყოფას. ამის გამო მის შემოქმედებაში მრავლად

შეხვედებით რელიგიურ და მითოსურ თემებს. ყველაფერი კი მიმართულია იმ მიზნისკენ, რომ ადამიანი გახდეს ისეთი, როგორც ღმერთმა ჩაიფიქრა.

მას ხშირად ადარებენ ვაჟა-ფშაველას, რადგან მათ ნაწარმოებებში გართიანებულია ხედავად ადამიანისა და ბუნების ჰარმონიულობის შესახებ. საბჭოთა პერიოდში, როდესაც ეროვნული იდენტობა საფრთხის ქვეშ იყო, ჩოხელის ნაწარმოებები ნათელი წერტილი გახდა ქართული ლიტერატურისთვის, რადგან მისი პერსონაჟები მუდმივად ცდილობენ გაექცნენ უსამართლობას და მოიპოვონ სულიერი სიმშვიდე.

მწერალი ნათლად წარმოაჩენს, რომ ადამიანი და მთელი სამყარო შექმნილია ღმერთის ხელით. მანვე შექმნა სიცოცხლე და სიკვდილი, რათა იყოს ბალანსი. სევდა კი ადამიანის განუყოფელ ნაწილად დატოვა, რომელიც ასევე ღმერთის მიერაა შექმნილი. ზოგიერთ პიროვნებაში ამ გრძნობას ღრმად აქვს ფესვები გადგმული და მის გარეშე ვერ ცოცხლობს. სწორედ ასეთი სევდიანი კაცი იყო თვითონ გოდერძი ჩოხელიც, რომელმაც „ადამიანთა სევდაში“ თავის პერსონაჟს გამიხარდაის დაავალა დარდების შეგროვება, რათა შემდეგ ღმერთისთვის ჩაებარებინა და გაექარწყლებინა.

ვფიქრობ, გოდერძი ჩოხელის თვალით დანახული ადამიანები მრავალმხრივი ინტერესებითა და ფიქრებით მკითხველი აუდიტორიისათვის დაუვიწყარი პერსონაჟები არიან. მათი ისტორიები ხშირად რეალურია.

ნინო ვეფხვაძე

ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ამერიკისმცოდნეობა, II კურსის სტუდენტი
ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

თემის სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ელენე გოგიაშვილი, ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ასოცირებული პროფესორი

სიკვდილ-სიცოცხლის დაპირისპირება გოდერძი ჩოხელის შემოქმედებაში

საკვანძო სიტყვები: სიკვდილი, სიცოცხლე, დაპირისპირება.

გოდერძი ჩოხელის შემოქმედება ღრმად ფილოსოფიური შინაარსის მატარებელია, მრავალ თემათა და მოტივთა შორის, გამოკვეთილია სიკვდილ-სიცოცხლის ურთიერთდაპირისპირება.

მოხსენების მიზანია ვაჩვენოთ, რომ გოდერძი ჩოხელის შემოქმედებაში დომინანტური მოტივია სიკვდილისა და სიცოცხლის გარდაუვალობა. მწერლის თქმით, სიკვდილი ისევე ალამაზებს სიცოცხლეს, როგორც მზე და მთვარე - წყვილად. სიკვდილი ვალია, რომელიც თითოეულმა ჩვენგანმა უნდა მოიხადოს, სიცოცხლეს სიკვდილის გარეშე ფასი არ აქვს, სიკვდილი რომ არ ყოფილიყო დედამიწაზე, ადამიანი აღარაფერს მოიმოქმედებდა, უმოქმედო და უუნარო იქნებოდა, მყინვრის მსგავსად, ერთ ადგილას მყოფი. თითოეული ადამიანის მოქმედებას მნიშვნელოვანი ღირებულება აქვს მისი ღირსეული სიცოცხლისთვის.

სიცოცხლისა და სიკვდილის დაპირისპირებაზე გვახსენდება ვაჟა ფშაველას ნათქვამი: - „შენი ჭირიმე სიკვდილო, სიცოცხლე მშვენობს შენითა“. გოდერძი ჩოხელი საკუთარ თავს მოიხსენიებს „ვაჟას ნაქონ ტყვიად“. საგულისხმოა, რომ ორივე მწერალი ღიად და მკაფიოდ საუბრობს სიკვდილ-სიცოცხლის გარდაუვალობაზე. სიკვდილი ვალია, უნდა მოიხადოს კაცმა თავისი ვალი. რა თქმა უნდა, ადამიანი ვალდებულია იცხოვროს ღირსეულად და გააანალიზოს საკუთარი ვალდებულებები.

სიკვდილ-სიცოცხლის პრობლემა ყოველი ეპოქისთვის საინტერესო თემაა. გოდერძი ჩოხელის რომანში - „ადამიანთა სევდა“ - მწერალი დარდებს აგროვებს. ერთ-ერთი პერსონაჟი - ვასილი კოტორაშვილი საუბრობს სიცოცხლესა და სიყვარულზე. მოხუცს ყოველი დღის გათენება და სიცოცხლე უხარია, სიკვდილის კი არ ეშინია, გააზრებული აქვს მისი მნიშვნელობა.

რომან „ადამიანთა სევდაში“ გვხვდება ერთ-ერთი საკმაოდ ემოციური ეპიზოდი, „სიკვდილთან ღრეობა“. სიკვდილი იღებს ადამიანის სახეს და დატირების სცენაც ემოციურია, რადგან არც სიცოცხლეა იოლი და არც სიკვდილი.

რა არის სიცოცხლე? სიცოცხლე სევდა არის, ადამიანად ყოფნის სევდა. სიკვდილი? სიკვდილიც სევდა არის, ადამიანად არყოფნის სევდა. და მაინც რა არის სიცოცხლე ან

სიკვდილი? ამ კითხვებს მწერალი რომანებისა და მოთხრობების მთავარი პერსონაჟების ქმედებებითა და სიტყვებით სცემს პასუხს, რომ სიკვდილის შემდეგ ცხოვრება გრძელდება თუ ღირსეულ კვალს დატოვებს ადამიანი ამქვეყნად. სიკვდილიც და სიცოცხლაც სევდაა, ადამიანზეა დამოკიდებული როგორ იცხოვრებს ამქვეყნად, თუ შეძლებს, რომ ღირსეულად წავიდეს სასუფეველში.

ამასთანავე, გვახსენდება რომანი „მღვდლის ცოდვა“, რომლის მთავარი გმირი „გაცოცხლებული“ მიცვალებულია, ამ რომანშიც ხაზგასმულია სიკვდილის გარდაუვალობა და განუმეორებელი ხიბლი. გოდერძი ჩოხელისთვის, როგორც დიდი მოაზროვნე მწერლისთვის სიკვდილ-სიცოცხლის დაპირისპირების საკითხი საკმაოდ მრავლისმომცველია. გვახსენდება მისი ლექსი „მე დავბრუნდები სიკვდილის შემდეგ“, თითოეული სტროფი საკმაოდ ემოციური და მრავლისმთქმელია. საბოლოოდ, შეიძლება ითქვას, რომ გოდერძი ჩოხელის შემოქმედების სიღრმისეული შესწავლა მნიშვნელოვან დასკვნებად მიიყვანს მკვლევრებს. მისი რომანები და მოთხრობები უამრავ საფიქრალს აღძრავს.

ქრისტინე ხობელია

ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ინგლისური ფილოლოგია, მეორე კურსის სტუდენტი

ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

ლიკა ღვინჯილია

ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ქართული ფილოლოგია, მესამე კურსის სტუდენტი

ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

თემის სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ია გრიგალაშვილი, ფილოლოგიის დოქტორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, მოწვეული პროფესორი

რეალური და მისტიკური გოდერძი ჩოხელის შემოქმედებაში

საკვანძო სიტყვები: ქართული, სინამდვილე, მისტიკა, მოთხრობა

თანამედროვე ქართული კულტურის სიამაყე, მწერალი და კინორეჟისორი გოდერძი ჩოხელის მოთხრობების, რომანებისა და კინოფილმის გმირები ძირითადად გუდამაყრელები არიან. მწერალი უზომოდ შეყვარებულია თავის მხარეზე, რასაც მის შემოქმედებაში წამყვანი ადგილი უჭირავს და გულგრილს არავის ტოვებს. მისი უდავოდ ორიგინალური მოთხრობები მისივე სულის თავშესაფარია. მკითხველს იმგვარად უნატავს მისთვის მშობლიურ, საყვარელ გარემოს მასში მცხოვრები ადამიანთა ხასიათბითა და განწყობით, ტრადიციებით, დამოკიდებულებით მშობლიურ მიწასთან, სიკვდილ-სიცოცხლესთან, სიყვარულსა და სიძულვილთან, რომ შეუძლებელია მისმა ნაფიქრალმა არ დაგვანტერესოს, მოგვაჯადოვოს.

აღსანიშნავია, რომ გოდერძი ჩოხელი უკანასკნელ ამოსუნთქვამდე უხმობდა აფხაზეთსა და სამაჩაბლოს. კერძოებულები მწარე სინამდვილეს, როგორც თავად წერს - „მკერდმორღეულ კედლებს შორის“ საკუთარ მოთხრობებში გლოვობდა ნასოფლარებს. გოდერძი ჩოხელმა თავის საყვარელ „გუდამაყრელების წინ ჩამოფარებული ბინდისფერი ფარდა“ გადაწია და ულამაზესი ბუნების ფონზე შეულამაზებლად, ბუნებრივად დაგვანახა მთის წესებს დამორჩილებული ადამიანების კარჩკეტილი, მართლაც ბინდისფერი ყოფა. მონათხრობის სიცხადით გაოცებული და ემოციურად დატვირთული მკითხველი ხან ტყეში ირემივით მონავარდე გამიხარდას დასდევს, ხან ყინვისგან გათოშილი, თოვლიან ღამეს მიაცილებს შეყვარებულ კესანეს ბორბალოს მთაზე, ხანაც თანასოფლელებთან ერთად მწარედ დასტირის მამისგან ღვთისთვის შეწირულ პატარა ბალათერას.

გოდერძი ჩოხელის თვითმყოფადი ხელოვნება კიდევ ერთხელ ადასტურებს იმ მარტივ ჭეშმარიტებას, რომ მშობლიურ ნიადაგზე აღმოცნებული შემოქმედება თავისი სიბრძნით თუ ინდივიდუალობით ერთდროულად არის ძალიან ეროვნულიც და ძალიან ზოგადსაკაცობრიოც. ის იყო გამორჩეული კრიტიკოსი არსებული სახელმწიფო სისტემისა, რაც მის შემოქმედებაში წარმოდგენილია სატირის სახით, რომელიც

ძრირითად ფარულია - ერთი შეხედვით გულუბრყვილო, მაგრამ უმწვავესი და რეალური. ასე, რომ ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი საკითხი, რომელიც გოდერძი ჩოხელის მსოფლმხედველობის ქვაკუთხედს წარმოადგენს არის სატირა- ადამიანად ყოფნა-არყოფნისა და რწმენის პრობლემა.

თამარ მეტრეველი,

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულმეცნიერებათა ფაკულტეტი, დოქტორანტი

ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

საიქიოში ნამყოფი პერსონაჟები გოდერძი ჩოხელისა და დავით კლდიაშვილის შემოქმედებაში

საკვანძო სიტყვები: საიქიო, მითი, სიკვდილი

მითოლოგიამ გაგვაცნო ღმერთები და ნახევრად ღმერთები, ღმერთებთან მეზობლი გმირები, გარდაცვლილი და მკვდრეთით აღმდგარი პერსონაჟები და სხვადასხვა სახეები. მრავალფეროვან მითოლოგიურ პერსონაჟთა შორის, საინტერესოდ ჩანან საიქიოში ნამყოფი პერსონაჟები. ალბათ, ბუნებრივია, თუ, პირველ რიგში, ჰადესისა და პერსეფონეს ისტორია გაგვახსენდება,

თუმცა ისიც ნათელია, რომ ლიტერატურა მითოლოგიისაგან „სესხულობს“ სიუჟეტებსა თუ ცალკეულ ელემენტებს, ამიტომაც საიქიოში მოგზაურობის ამბავი სხვადასხვა ეპოქის ავტორებმა გამოიყენეს ლიტერატურული ტექსტის თემად (არისტოფანეს „ბაყაყები“, დანტეს „ღვთაებრივი კომედია“).

საინტერესოა, რა ვითარებაა ამ მხრივ ქართულ მწერლობაში, არის თუ არა მსგავსი გამოცდილება და რა ტიპის გამოცდილებასთან გვაქვს საქმე. ცნობილია, რომ მითოსური ცნობიერებისათვის სიკვდილი მოიაზრებოდა, როგორც გარკვეული ცვლილება, ერთი მდგომარეობიდან მეორეში გადასვლა, სიკვდილი ნიშნავდა გარდაცვალებას და რაიმე ახლის საწყისს.

გოდერძი ჩოხელის შემოქმედებაში მიცვალებულთა სამყარო ავტორის რწმენისა და ცოდნის სინთეზითაა მიღებული. მის ტექსტებში ვხვდებით განსხვავებულ პერსონაჟებს, რომელთა შორის ქვესკნელში, საიქიოში ნამყოფი პერსონაჟები არიან. თითოეული მათგანი განსხვავებული შთაბეჭდილებითა და მისიით ბრუნდება სულეთის სამყაროდან. ამ მხრივ, საინტერესო ტექსტებია „წითელი მგელი“, „გაცოცხლებული მიცვალებული.“ „წითელა“ და „სულეთის კიდობანი“ კი, ნაადრევად გადაცვლილ და ადამიანთა სამყაროში დაბრუნებულ პერსონაჟ ბავშვებს გვაცნობს.

რაც შეეხება დავით კლდიალშვილს, იგი ქართული კრიტიკული რეალიზმის წარმომადგენელია. მითი დავით კლდიალშვილის მოხრობებისთვის ცენტრალური ელემენტი არ არის, თუმცა უდიდეს როლს ასრულებს ძირითადი აქცენტების დანახვისა და გააზრებისათვის. ამ მხრივ კი საინტერესო მასალას წარმოადგენს „მსხვერპლი“ და „მიქელა“.

ია გრიგალაშვილი

ა(ა)იზ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის დირექტორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მოწვეული პროფესორი

ფოლკლორული სიუჟეტების მხატვრული ფუნქცია ჰენრიკ იბსენისა და გოდერძი ჩოხელის ნაწარმოებებში

საკვანძო სიტყვები: მითოსი, ფოლკლორი, მოთხრობა, პოემა, მწერალი

ჰენრიკ იბსენისა და გოდერძი ჩოხელის შემოქმედებაში ფოლკლორულ სიუჟეტებს მნიშვნელოვანი მხატვრულ-ალეგორიული დატვირთვა აქვს. ჰენრიკ იბსენის დრამატულ პოემაში „ბრანდი“ ალფის-პატარა ბიჭის -მძიმე პირობებში, ცივ სახლში გარდაცვალების ტრაგიკული სურათი კიდევ უფრო გამძაფრებულია გერდის სიტყვებით: ცეკვავენ კუდიანები, პრესტი ადრე რომ ახრჩობდა ზღვაში, დავლურს უვლიან ქონდრისკაცები, ტროლთა შვილები ცოცხლდებიან და წრიპინებენ: დედავ და

მამავ! დაუვიწყარია ასევე პოემის ფინალი- ხალხის კეთილდღეობისთვის მებრძოლი ბრანდი კლდეზე მიჯაჭვულია, რაც პრომეთესა და ამირანზე მითოსს ეხმიანება.

გოდერძი ჩოხელის მოთხრობაში - „მთავარი როლის შემსრულებელი“ - პათიოსანი ადამიანის დრამატული ყოფაა წარმოჩენილი, ირმის მითოსურ-მხატვრულ სახე ტრანსფორმირებულია, დრამატიზირებულია. ირემი, რომელიც ღვთაებრივი სიბრძნის სიმბოლოა, პრაგმატულ ყოფაში მყვირალა ირმად ქცეულა. ბეჩოს, რომელიც სიტყვის შემსრულებელ კაცადაა ცნობილი სოფელში, რეჟისორი ირმის როლზე იწვევს. ისე გაითავისებს ბეჩო როლს, რომ როგორც ირემი გაჰყვირის ტყეში. თანასოფლელები და ბეჩოს ოჯახის წევრები ადანაშაულებელ რეჟისორს, ბეჩოს ჭკუიდან გადასვლაში.

გოდერძი ჩოხელის მოთხრობაში - „სამანს იქით დასახლებულები“ - მითოსის გმირები და ფოლკლორული სიუჟეტები მნიშვნელოვანი მხატვრულ დატვირთვის მქონეა. „ჩაჭრილას მთა“-ასე დაარქვეს ჩოხის ახალმოსახლეებმა მთას, რომელიც, მათი წარმოდგენით, ამირანმა ჩაჭრა, იქიდან მზე რომ ამოსულიყო. ნადირობის სცენა ამავე მოთხრობაში კულტის დაარსების მითოსის ციკლისაა. წმინდა გიორგის სალოცავსა და დევის სამკვიდროს შუა დაგდებული ლოდი სიკეთისა და ბოროტის საზღვრადაა ქცეული. თუმცა ეს სამანი პირობითია, რადგან მწერალს არ ემეტება სასჯელისათვის არცერთი პერსონაჟი.

ნორვეგიელთა „შექსპირის“-ჰენრიკ იბსენისა და სათაყვანებელი ქართველი მწერლის-გოდერძი ჩოხელის ნაწარმოებების გმირთა მხატვრული სახეები ყველა დროში დაუვიწყარ შთაბეჭდილებას დატოვებს მკითხველზე, რადგან ადამიანის სულიერი ღირებულებები, რომელზეც სიტყვის დიდოსტატები თხრობის განსაკუთრებული მანერით წერენ, მარადიულია.

თეონა ქარჩავა

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ფილოსოფია, III კურსის სტუდენტი

თემის სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, პროფესორი დემურ ჯალალონია

გოდერძი ჩოხელი და ჰერმან ჰესე - მსგავსება-განსხვავებები მათ შემოქმედებაში

საკვანძო სიტყვები: ფილოსოფია, პიროვნება, სამყარო

ჩემი ნაშრომის მიზანია, გარდა იმისა, რომ განვიხილო გოდერძი ჩოხელის ლიტერატურულ-ფილოსოფიური მოსაზრებები, დაუკავშირო იგი გამოჩენილ გერმანელ მწერალ ჰერმან ჰესეს, რომლის შრომებმა ახალი სული ჩაჰბერა ევროპულ ლიტერატურას, შემოიტანა სიახლეები, აღმოაჩინა ისეთი ბილიკები, რომლებიც საუკუნეების განმავლობაში შეუმჩნეველი რჩებოდა. გოდერძი ჩოხელის მსგავსად, ჰერმან ჰესემაც განვითარების გრძელი გზა განვლო, რომლის დროსაც შეუქმნია უმნიშვნელოვანესი ნაწარმოებები, სადაც განიხილა ვადა, როგორც სამყაროს, მის ბუნებას, ისე სიკვდილს, დასაწყისის, ადამიანის როლის პრობლემატიკას.

ნაშრომში განხილულია მათი შემოქმედებიდან თუ პიროვნული მახასიათებლებიდან ყველაზე მსგავსი და საინტერესო ფაქტორები. მათ შორისაა თავად გოდერძი ჩოხელის პიროვნული მსგავსება ჰერმან ჰესეს პერსონაჟ ზიდჰარტასთან, ასევე, ორივე ავტორთან მგლის სიმბოლური დატვირთვა, მათი მიდგომა ფილოსოფიასთან, სამყაროსთან. როგორ გრძნობდნენ და აღწერდნენ სიყვარულს, ექსისტენციალურ დილემებს და როგორ წყვეტდნენ მათ. ამასთან, განხილულია რამდენად შეინიშნება ორივე ავტორთან პანთეიზმის სიმბოლოები, მიუხედავად იმისა, რომ სხვადასხვა მსოფლმხედველობის მატარებელი იყვნენ: გოდერძი ჩოხელი ქრისტიანი ავტორია, ჰერმან ჰესე კი რომან „ზიდჰარტაში“ ბუდისტურ მრწამსს აღწერს და ავითარებს, თუმცა მაინც არის მსგავსებები, რომლებიც ღმერთს, სამყაროს ციკლურ ბუნებას და ადამიანის პრობლემატურობას ეხება. მათი თეზისები იმდენადვე ჰგავს ერთმანეთს, რამდენადაც შეიძლება დიდი განსხვავება იყოს მათ შორის.

საინტერესოა რამდენად ბევრი მსგავსება შეიძლება აღმოვაჩინოთ სხვადასხვა ერის შვილს, სხვადასხვაგარემოში გაზრდილ ორ ადამიანს შორის, რომლებმაც ახალი

ლიტერატურულ-ფილოსოფიური სამყარო შექმნეს, თუმცა ორივე ავტორს ინდივიდუალური ხედვა აქვს. შესამჩნევია მათ შორის მსგავსება, როდესაც საერთო სურათად ვხატავთ ჰერმან ჰესესა და გოდერძი ჩოხელს.

მარიამ შენგელია

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ფსიქოლოგიისა და განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტი, დაწყებითი განათლება, II
კურსის სტუდენტი
თემის სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ია გრიგალაშვილი, ფილოლოგიის დოქტორი, ივანე
ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ
მეცნიერებათა ფაკულტეტი, მოწვეული პროფესორი

მასწავლებლის მორალურ-ეთიკური სახე

**(შარლოტა ბრონტეს მოთხრობის - „მასწავლებლისა“ და გოდერძი ჩოხელის
„უმისამართო წერილის“ მიხედვით)**

საკვანძო სიტყვები: მასწავლებელი, წერილი, სიყვარული, თოვლი

გრან-პრის, “ვერცხლისნიმფისა” და სხვა მრავალი პრიზის მფლობელი გოდერძი ჩოხელი, ქართველი მწერალი, სცენარისტი და კინორეჟისორი გახლდათ. წარმოშობით მთიელი, დუშეთის რაიონის სოფელ ჩოხში, 2 ოქტომბერს დაბადებული და შემოდგომის ადამიანი - გოდერძი, მთელი საქართველოს გული აღმოჩნდა. იმდენად დიდი იყო მისი სიყვარული სამშობლოსა და ქართველი ხალხის მიმართ, რომ დაგვიტოვა და შეგვაყვარა ყოველივე ის, რასაც ამბობდა და რაზედაც ლაპარაკობდა, გვაჩვენებდა იმ კულტურას, საიდანაც მოვიდა.

როგორც ილია ჭავჭავაძე ამბობდა - "უხასიათო კაცი რა არის და ქალაქი რა იქნებაო?!" გოდერძი ჩოხელიც ასე ფიქრობდა, ალბათ, მაგრამ ჩამოვიდა და ჩამოიტანა თავისი კულტურა და შეგვაყვარა დიდსა თუ პატარას.

კონფერენციაზე ვისაუბრებ გოდერძი ჩოხელის “უმისამართო წერილის” მიხედვით, მასწავლებლის პროფესიიდან გამომდინარე. რაოდენ დიდი ძალა აქვს მასწავლებლის ერთ სიტყვას და რამდენად ამახსოვრდებათ პირველი მასწავლებელი ბავშვებს.

ასევე, წავიკითხავ რამდენიმე ამონარიდს "უმისამართო წერილიდან", რათა უფრო თვალსაჩინო და ყურადსაღები გახდეს კავშირი მასწავლებელსა და მოსწავლეს შორის, მოვიყვან შედარებას შარლოტა ბრონტეს წიგნ "მასწავლებელთან". გაგავლებ პარალელს ჩოხელისა და ბრონტეს სასიყვარულო თემატიკას შორის და ყურადღებას გავამახვილებ გარემოს როლზე მწერლის მსოფლხედვის ჩამოყალიბებისას. „უმისამართო წერილი“ არც თუ ისე ცნობილი ნაწარმოებია საზოგადოებისთვის, მაგრამ კონფერენციაზე ვეცდები წარმოვაჩინო ამ წერილის პედაგოგიკური მნიშვნელობა მოსწავლისა და მასწავლებლისთვის.

ანი ბაღდადაშვილი

თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ქართული ფილოლოგია, მე-4 კურსის სტუდენტი
ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

“გოდერძი ჩოხელის “ადამიანთა სევდა” და მადელინ მილერის “კირკე”

საკვანძო სიტყვები: გოდერძი ჩოხელი, მადელინ მილერი, კირკე, ადამიანთა სევდა, კონტრასტი

ამერიკელი მწერალი მადელინ მილერი ანტიკური ლიტერატურისა და შექსპირის შემოქმედების მკვლევარი გახლავთ, რომელმაც სახელი გაითქვა ანტიკური მითების ახლებური, თანამედროვე ხედვით გადმოცემით. კონკრეტულად “კირკე” მოგვითხრობს კირკეს -ჰელიოსის ქალიშვილის მართოსულობასა და პირად განცდებზე, თუმცა, ყველაფერთან ერთად საინტერესოდ გადმოგვცემს ქალღმერთის თვალთ დასახულ მოკვდავთა სამყაროს, მოკვდავთა დარდებს, მოკვდავთა პირად განცდებს.

ბუნებრივია, რომ აქცენტი მოკვდავთა პირად განცდებზე პარალელს ქმნის და გვახსენებს გოდერძი ჩოხელის “ადამიანთა სევდას”, სადაც მწერალი მოგვითხრობს მოკვდავი ადამიანების პირად განცდებსა და სევდებზე.

კონტრასტი ამ ორ ნაწარმოებს შორის ჩვენ ამგვარად დავინახეთ-ერთი მხრივ კირკე, როგორც ქალღმერთი, რომელიც შორიდან უყირებს და იკვლევს “ადამიანთა სევდას”

,ხოლო მეორე მხრივ, გოდერძი ჩოხელის ნაწარმოებში მოსაუბრე მოკვდავი ადამიანები, რომლებიც თავად გამოგვცემენ თავიანთ სევდებს.

შესაბამისად, ანალიზით, კონკრეტული მაგალითების მოშველიებითა და კონტრასტის გამოკვეთით ამ ორ ნაწარმოებს შორის, ვეცდებით, რომ ყურადღება მივაქციოთ მათ მსგავსებას, ერთმანეთთან ბმასა და გადაჯაჭვულობას, თუმცა კონკრეტულად ადამიანთა სევდის წარმოჩენის პერსპექტივით.

ნინო უჩანეიშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ფსიქოლოგიისა და განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტი, დაწყებითი განათლება, ბაკალავრი

გოდერძი ჩოხელის გზა რეჟისურაში

საკვანძო სიტყვები: კინო, რეჟისორი, ფილმი

თუ გვინდა ღრმა ფსიქოლოგიური განცდის თვითმყოფად რეჟისორებზე ვისაუბროთ, მაშინ უპირველესი ადგილი გოდერძი ჩოხელს ეკუთვნის. მისი და კინოს სიყვარული ადრეული ბავშვობიდანვე იღებს სათავეს, IV კლასში იყო, როდესაც პირველად ნახა ფილმი და სწორედ იმ დროიდან გადაწყვიტა, რომ მისი ცხოვრება კინოსთვის დაეკავშირებინა. მისი ერთ-ერთი ფილმი, „ადგილის დედა“, ისე გახდა ობერჰაუზენში, ფილმების ფესტივალზე გრან-პრის მფლობელი, რომ გოდერძი ჩოხელმა არც კი იცოდა.

გოდერძი ჩოხელის სადიპლომო ნამუშევარი გახლდათ „მიწისმზომელები“. შემდეგ კი, უკვე კინოსტუდია „ქართულ ფილმში“ მისი დებიუტი შედგა ფილმით „ბაკურხვეელი ხევსური“. მის ფაქიზ და ამავედროულად უკიდევანოდ ღრმა შინაგან სამყაროს გოდერძი ჩოხელი კალმით გვიხატავდა, ხოლო შემდეგ უზადოდ გვიჩვენებდა ეკრანებზეც. ამის ნათელი მაგალითია მისივე სცენარებით შექმნილი ფილმები: „ადამიანთა სევდა“, „აღდგომა“, „უცხო“, „წერილი ნაძვებს“, „ცოდვის შვილები“, „სამოთხის გვრიტები“, „მიჯაჭვული“, „ლუკას სახარება“, „მეკვლე“, „აღდგომის ბატკანი“. აღსანიშნავია, რომ თითოეული ფილმი გაჯერებულია მთის ტრადიციების, ადათ-წესებისა და იმდროინდელი ეროვნული ყოფიერების სურათებით.

გოდერძი ჩოხელის, როგორც რეჟისორის, მწერლისა და პიროვნების, უდიდესი გულშემატკივარი გახლდათ რეჟისორი ლანა ლოლობერიძე. „ჩემი პედაგოგი იყო ქალბატონი ლანა ლოლობერიძე, ის აღფრთოვანებული იყო ჩემი სცენარებითა და მოთხრობებით.“ - წერს ჩოხელი საკუთარ ავტობიოგრაფიაში.

გოდერძი ჩოხელის ფილმებმა 1982(გერმანია), 1990 (მონტე-კარლო), 1992(იაპონია), 1992-1998(თბილისი), 1999(მოსკოვი) წლებში საყოველთაო აღიარება მოიპოვა სხვადასხვა კინოფესტივალებზე. მისი ბოლო ნამუშევარია „სიყვარულის ცეცხლი“, რომელიც 2003 წელს გადაიღო.

შემადრწუნებლად ტრაგიკულია, რომ ქართულმა და მსოფლიო კინემატოგრაფიამ მწერლობამ გოდერძი ჩოხელის სახით ფენომენალურად ნიჭიერი, ყველასგან განსხვავებული დიდი რეჟისორი, დიდი მწერალი და უდიდესი ადამიანი დაკარგა.

ანა ივანაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ქართული ფილოლოგიის მაგისტრი

ა(ა)იპ ინტერდისციპლინური კვლევების საერთაშორისო ცენტრის წევრი

ევზისტენციალური ტენდენციები გოდერძი ჩოხელის მოთხრობებში

საკვანძო სიტყვები: ევზისტენციალიზმი, მარტოობა, აბსურდი.

XX საუკუნის ქართულ ლიტერატურაში ევზისტენციალური ტენდენციები არც თუ ისე იშვიათ მოვლენას წარმოადგენს. ადამიანის ყოფიერების არსის საკითხი, მისი გრძნობები, მარტოობა, ფიქრები, თუ სურვილები ლაიტმოტივად გასდევს გოდერძი ჩოხელის შემოქმედების მნიშვნელოვან ნაწილს.

აღსანიშნავია, რომ გოდერძი ჩოხელის მოთხრობათა პერსონაჟები განსაკუთრებით მძაფრად აღიქვამენ ყოფის აბსურდულობას, მათი სული კი მიწიდან მუდამ განსხვავებული სიმაღლეებისკენ მიისწრაფვის. ეს პატარა მოთხრობებში ჩატეული დიდი ადამიანების ისტორიებია- ისინი ხშირად მარტო რჩებიან, მეტად შეიმეცნებენ და მეტადაც გრძნობენ ცხოვრებისა, თუ ადამიანთა უსამართლობის მარყუჟებს, რაც

გვაძლევს საფუძველს ვისაუბროთ გოდერძი ჩოხელის შემოქმედებაში გამოვლენილ ეგზისტენციალურ ტენდენციებზე- პატარა სოფლებში მცხოვრებ ადამიანთა სევდაზე.

ეს სევდა მუდმივად თან სდევთ მოხსენებაში განხილულ პერსონაჟებს- ხუჭუჭელა, მწერლის მიერ შექმნილი ერთ-ერთი გამორჩეული გმირი, ცხოვრობს იქ, სადაც ყველა მოწყენილი დადის და ასე მოწყენილებს ცისკენ გაურბით ხოლმე თვალი. ამ მოთხრობაში, პატარა ბიჭის ამბის მაგალითზე , დიდი ადამიანური ტრაგედიაა გაშლილი. ავტორი საოცარი ოსტატობით ხატავს ზღაპრისა და ლეგენდის მიღმა დამალული ცხოვრების სასტიკ სახეს,- ხატავს ადამიანს, რომელიც თავიდანვე ცისთვისაა შექმნილი. როცა ხუჭუჭელას მსგავსი ცისკენ მიდის, მაშინ მას მთელი სამყარო კარგავს- სწორედ ეს არის მაგალითი, თუ როგორ შეიძლება დაცარიელდეს მიწა ერთი პატარა „მოლეკულის“ გაქრობით.

ზეცაში ამაღლების სურვილით იყო შეპყრობილი ცასწავალაც. „ტყუილისთვის“ უდანაშაულოდ დასჯილი ცასწავალა ყველაზე დიდ სიმაღლეს ეწირება- საზოგადოება ხშირად კლავს სულს, რომელსაც შეუძლია ფრენა, რომელსაც შესწევს დიდი სიმაღლეების აღქმისა და შეცნობის უნარი.

ამგვარ სასტიკ სამყაროში გამიხარდამ ადამიანობას თევზად ყოფნა არჩია („თევზის წერილები“). ვინ შეედავებოდა, მაშინ , როცა „სულს უფლება აქვს აირჩიოს ის, რაც მას სურს“. მითუმეტეს, სხვა ადამიანებიც ხომ დიდი ხნის წინ დაშორდნენ თავიანთ პირველსახეს- ღმერთის ხატსა და მსგავსს. პარადოქსია, რომ ადამიანიდან თევზად გადაქცევის სურვილი უფრო დიდი ანომალია გამოდგა ამგვარი საზოგადოებისთვის და სწორედ ამიტომ მოუწოდებდნენ ასე დაჟინებით თევზად გადაქცეულ კაცს მიწაზე დაბრუნებისკენ და ისევ იმ ფერხულში ჩაბმისკენ, სადაც გამქრალიყო ემპათიაც და სიყვარულიც.

ადამიანებიც ხომ ბევრ რამეზე იგუბებენ პირში წყალს და დინების საწინააღმდეგოდ ცურავენ, „თევზობისთვის“ კი მხოლოდ გამიხარდა დასაჯეს განკვეთით , რადგან მის მეტამორფოზაში საკუთარი ანარეკლიც დაინახეს- დაინახეს სახე და სახეცვლილების აუცილებლობა.

ამ პერსონაჟთა მაგალითზე შეიძლება ითქვას, რომ ყოფის აბსურდულობის გააზრება და გარემომცველი რეალობის განსაკუთრებული სიმძაფრით აღქმა პიროვნებაში ეგზისტენციალურ კრიზისს იწვევს. გოდერძი ჩოხელმა საკუთარ შემოქმედებაში გააცოცხლა ფიქრების ამარა, სამყაროს წინაშე მარტოდ დარჩენილი ადამიანი.

Abstracts

Valerian Ramishvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Full Professor

The Head of the Department for Theoretical Philosophy

Literary Criticism and Hermeneutic

Keywords: deposit, Literary criticism, Hermeneutics

The reader is the main authority for evaluating literature in the modern era. This means that there is a wide variety of evaluation of literature, but there are different levels of evaluation. On the basis of Goderdzi Chokhel's "Deposit", the difference between literary criticism and hermeneutic understanding is discussed. Hermeneutic understanding and literary criticism are two different types and levels of understanding of the work.

Literary criticism is comparing, analyzing, interpreting, and evaluating literature. It helps a person to understand the content of the work. Literary criticism's aim is to review the work according to general laws and concepts, to analyze the hero of the work and to declare him as a positive or negative hero, and to make this conclusion by referring to the character and action signs that are considered negative. It establishes the common signs that should characterize a positive hero and thus unites the literary hero in the unity of positive heroes. A literary hero can be a positive character, but not an inimitable personality.

The hermeneutic approach does not look for ideal, positive types and does not list the signs and properties characteristic of the ideal type. He is interested in the inimitability of the hero of the work, which at first glance is neither a positive nor a negative feature, it simply creates his inimitability, which is why he became the subject of the writer's interest, and the writer decided to give such a person a literary life.

Literary criticism looks for general, common signs, and the principle of analysis is the relation between the unit and the general. Hermeneutics is the inference from the part to the whole. Literary

criticism compares and evaluates the literary hero, while the goal of hermeneutic understanding is not evaluation.

Hermeneutical understanding means seeing the uniqueness of the hero of the work, which can not be seen through the multifaceted philological analysis of this literary sample. Hermeneutics means to infer the nature of the phenomenon as a whole on the basis of one sign of the event. In our opinion, hermeneutic understanding aims to see the only sign of a person or an event that makes this person or event unique, and we believe that the hermeneutic approach is necessary for understanding the literature of Goderdzi Chokheli.

Ani Tchigvaria, Ina Tkeshelashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, English Philology,

3rd year students,

Supervisor of the thesis: Manana Ruseisvili, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Full Professor

"Human Sadness" by Goderdzi Chokheli and its English version

(Linguistic-stylistic analysis)

Key words: Human Sadness, Stylistic, Analysis

Goderdzi Chokheli is a Georgian writer and director born in 1954. He published his brilliant book "Human Sadness" in 1984. This book presents the essence of death and life, the human phenomenon and the relationship between God and Man. First, this book was translated by Jeffrey Gosby, Clifford Marcus, Ollie Matthews, Margaret Miller, and Walker Thompson under the direction of Lia Chokoshvili. Goderdzi Chokheli's wife was actively involved in the translation process. Nino Melashvili-Chokheli granted permission to the translators to translate this work and guided them in translating the specific dialect used by the author. It is interesting how a Georgian novel is transformed when translated into English.

For this reason, we present the linguistic and stylistic analysis of both versions. We used the comparative method and identified the similarities and differences between the English and Georgian versions. In particular, we discussed how the nuances of the original text affect the translation. Since language and culture are closely related, we considered it essential to bring the

cultural context to the fore during the analysis. It's noteworthy to underline how Georgian and English readers perceive the novel. We analyzed whether the meaning of a novel changes when translated into English and whether the original text loses its original appearance. We also discussed the challenges translators faced when translating the text since both languages are diverse. One word can have several equivalents; we analyzed the translators' choices at specific moments. The fact that we studied Goderdzi Chokheli's writing style and techniques helped us better guide the above analysis process.

Giorgi Khorbaladze

Gori State University, Faculty of Humanities, Advisor to the Rector

Postmodern Tendencies in the Work by Goderdzi Chokheli

Keywords: Work, Postmodern, Tendency

First and foremost, we would like to point out that we prepared one chapter of our dissertation qualification work under approximately similar title in 2013. At that time, the above-mentioned chapter of the dissertation was evaluated as a particularly important scientific innovation. Later, after a few years, in one of the other dissertations, a whole series of our assessments, which we presented in that particular chapter, were rejected with just one completely unsubstantiated sentence, and moreover, it was outlined that the author of the dissertation made false attributions. Although the aforementioned fact represents a single case and no one has re-estimated a previously stated oral or written position regarding this particular part of our research because of this, we still considered ourselves obliged to review the issue, including the opposing opinion, and with this background, highlight the importance of the problem, which is far beyond the sphere of taste or scientific tactics.

Naturally, it can not be our goal to pursue every different and especially, unsubstantiated opinion. However, we believe that leaving less uncertainty in this matter is the most important for the writer's work, and we simply do not have the right to leave ambiguity unanswered, as long as the part of Goderdzi Chokheli's work, that we focus on in this paper, must be read taking into account that the presence of postmodernism elements in these works must be taken into account. otherwise, many things will actually remain incomprehensible and harm the prospects of a full understanding of the text.

Nino Mekvabidze

Gori State University, Faculty of Humanities, The 2nd year student of English Philology;

Supervisor of the thesis– Giorgi Khorbaladze, Gori State University, Faculty of Humanities,
Advisor to the Rector Professor

Philosophical Understanding of the Phenomenon of Death ('to be, or not to be') in the Poetic Work by Goderdzi Chokheli

Keywords: Poetry, Philosophy, The phenomenon, death

It is not new that eternal philosophy of life and death has always been a subject of special interest and this inexplicable phenomenon has always been considered and presented in many ways in literary works and branches of art. Also it is well known that this topic dominates in Goderdzi Chokheli's creative world very impressively and this specific feature of the author's work has become the subject of much review and feedback. However we note that each such case is mainly limited to the consideration of prose and for some reasons philosophical perception directly expressed in the poetic work remained out of attention, which is especially interesting in our opinion.

Poetry, by itself, gives many different versions of interpretation and if we take into account the fact that Goderdzi Chokheli in his poetic works appears to us as poet of philosophical thought rather than poet of music, then it will become clear that the study of poetic creativity is no less important in order to fully understand Goderdzi Chokheli's thinking. In the poetry of Goderdzi Chokheli it often happens that the lyrical hero, who is also the author's alter-ego, asks philosophical questions and gives the answers in the poem themselves. His poetic words refer to existential problems characteristic of all time and space, that is why Goderdzi Chokheli's poem deserves a thorough and observant reading. We think that our research will add an interesting component to the research processes of the writer's creativity and will be interesting not only for literary experts but also for the readers in general.

Ketevan Sikharulidze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Associate Professor

The Head of the Department for Folklore Studies

Mythological Images in Goderdzi Chokheli's Story " Empty Villages of Giants"

Key words: Devi, folk, novel

Goderdzi Chokheli grew up in an environment completely permeated with the wisdom and diversity of folk creation. His worldview, taste, and writer's attitude formed in this environment. Therefore, Chokhel's creations naturally were based on folk representations, images, and motifs. They are skillfully woven into each work and create a world on the border between the real and the unreal, different and at the same time native. In Chokhel's works, folk images are transformed into literary characters and express the most tender feelings of the author.

Goderdzi Chokheli's profound story "Empty Villages of Giants" is based on folklore-ethnographic material, which we cannot put into the framework of a story only because of its non-traditional structure and manner of narration. The author calls it a confession. This work is loaded with mythological and ethnographic details. The sadness of the breakdown of human relations and the loss of sympathy is its main motive, the visible expression of which is the empty houses, the villages of humans and devas, who once lived across the border and were neighbors to each other.

In the mythological system of the mountaineers of Eastern Georgia, Devas (Giants) are negative characters, although not all of them are unequivocally evil. There are folk narrations about the relationship between Devas and humans. The Giants had human habits, though they differed from them in size and strength. There was enmity and friendship between them. People also told the stories of twinning. G. Chokheli uses folk tales about the devas, while at the same time adding his touches to them. He highlights the human qualities in them and thus suggests that there is no sharp difference between devas and humans. Devas live there invisibly as different people with their own sadness and sensual nature.

Zurab Okropiridze

Gori State University, Faculty of Humanities, Senior Teacher

Opposite Symbols (Flower and Cord) in Artistic Works by Goderdzi Chokheli

Key words: Flower, Cord, Wolf

Goderdzi Chokheli is a completely different phenomenon in Georgian writing and cinematography of our era. Deep spirituality, artistic-philosophical understanding of reality, new form and content, genre-thematic diversity made him a great creator. The writer delves into

national-religious, life-death, moral issues, the essence of love, good and evil, and searches for connections between nature and man, personality and society. Like the author, his characters also live with spiritual ideals, are burdened with common humankind problems and sadness. The artistic world of Goderdzi is mysterious and looking towards the sky. It should be felt in the soul. He used to say: "You should watch my films through your soul... The soul should recognize the soul..."

This time we will focus on the two symbols of the writer - flower and cord. The first has an important place in the holy books. In Isaiah's prophecy, the flower (lily) symbolizes the coming of the Lord. In the Old Testament, we see a flower growing from the root of Jesses - a symbol of Jesus. Ioane Sabanisdze restates the same thing in "Torture of Abo".

The flower in the novel "The Wolf" is also associated with faith and the Lord. The main character, Luka, defeats evil with a flower (faith). In the story "Haven of the souls", an old woman with flowers calls people to love each other. We think that the monologue of the flower in the work "Endzela" is equated with faith. For the author, "a foreign, beautiful flower always reminds hima God" (poem "Fulfillment of wishes").

In the poem "Bullet" the poet wishes to turn into a flower, and wants to shine the light of faith to the world. Elsewhere ("My property"), he blames the life which took away the "beautiful flower" from the poet. The opposite symbol of the flower is Aldakh (cord). Aldakh expresses godlessness, attachment to the earthly temptations. Tevdore ("the wolf") did not listen to the Lord and the satanic forces turned him into a wolf. As a sign, they put an Aldakh (cord) on the throat. According to the writer, "the flower of goodness is faith, which frightens evil." Tevdore got rid of the wolf only after finding the flower.

Tiniko Kachlavashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Georgian Philology, 3rd year student, Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

Mariam Mearakishvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Georgian Philology, 3rd year student

Supervisor of the thesis: PhD Ia Grigalashvili, invited professor ar Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities

Ideal of Mother in Goderdzi Chokheli's Creative Work

Key words: mother, ideal, writer, poem

In the history of Georgian literature, we know many cases when writers depict their spiritual feelings and pathos with impeccable precision, although the clear emphasis on the ideal of the mother by different writers is not so frequent. Of course, the mother has such a big place in everyone's life, as she influences the child's spiritual credo and the world, that is why children have sentimental, special and pure feelings and empathy towards their mother. Goderdzi Chokheli, Georgian writer and excellent representative of cinematography, had such pure feelings towards his mother, which was clearly revealed in his work.

The main idea of this report is for the listener to clearly get to know the personality of Goderdzi Chokheli and his mother, Lela Tsiklauri, who had a great influence on the writer's personal and professional development. In his poems and memories, Goderdzi Chokheli always mentions his mother with respect and love, immense gratitude and longing, who, despite her difficult life, was able to maintain a human face and forever remained a role model in her son's consciousness.

Lela Tsiklauri was an outstanding woman and mother with boundless hard work. She, in fact, raised Goderdzi Chokheli alone and set his son on the path of a decent life. The writer and poet expresses deep gratitude and love for his mother in his stories and poetry. He conveys his feelings, regret and longing towards his mother with complete sincerity. It should also be noted that at the request of the film director, Mrs. Lela also acted in several films, she constantly supported her son and selflessly helped him to achieve his goals. It was because of this kind of motherly relationship that Chokheli expressed the greatest gratitude to his mother and had boundless respect for her.

Saba Shotadze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities – History, 2nd year student

Supervisor of the thesis: **Tamar Metreveli**, IvaneJavakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, PHD student, Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

What Does It Mean to Be Human?

(Inspired by the novel “Human Sadness” by Goderdzi Chokheli)

Key words: Peacefulness, Human being, Sadness, God

19th-century writers were pioneers in the development of Georgian literature and language. Their remarkable contributions elevated Romanticism and Critical Realism to new heights in Georgian literature. In the 20th century, a new writer emerged—Goderdzi Chokheli, known as the “Son of Mountains and Rocks.” In his novels, Chokheli portrays the integration of Georgian life with its cultural and spiritual essence. His characters often seek spiritual peace and perfection, filling his works with religious and mythical themes. Chokheli aimed to shape people into what God originally intended them to be.

Goderdzi Chokheli is often compared to Vazha-Pshavela, as both authors explore the harmony between humans and nature in their novels. During the Soviet era, when our national identity was under threat, Chokheli’s works became a beacon in Georgian literature. His characters continually strive to escape injustice and find spiritual tranquility.

Chokheli shows us that human beings and the entire world are creations of God. God created life and death to maintain balance, and sadness was left as an integral part of human existence. For some individuals, this feeling is so profound that it becomes a fundamental part of their lives. Goderdzi Chokheli himself was deeply affected by such sadness. In his novel “Human Sadness” he instructs his hero Gamikharda to gather all his sorrow and present it to God in the quest for peace.

In my opinion, Goderdzi Chokheli’s characters, with their diverse interests and deep thoughts, leave a lasting impression on readers. Their stories, often grounded in reality, make them even more unforgettable.

Nino Vepkhvadze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities - American studies, 2nd year student, Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

Supervisor of the thesis: Elene Gogiashvili, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Associate Professor

Confrontation of Life and Death in the Works by Goderdzi Chokheli

Keywords: Death, life, human, sadness, creativeness.

Goderdzi Chokheli's works carry a deep philosophical content, with a prominent focus on the conflict between life and death among many themes and motifs.

This report aims to demonstrate that the inevitability of life and death is a central motif in Chokheli's writings. The writer thinks that death beautifies life just as the sun and the moon make it gloomy. Death is a debt that each of us must pay; life without death has no value, if there was no death on earth, man would not do anything, he would be inactive and incapable, like a glacier, staying in one place. Each person's action has a significant value for his dignified life.

We remember what Vazha Pshavela said about the conflict between life and death: "Dear death, you make life beautiful." Goderdzi Chokheli refers to himself as "The lead used by Vazha Pshavela". It is noteworthy that both writers speak openly and clearly about the inevitability of life and death. Death is a debt, a man must pay for his debt. Of course, a person must live with dignity and analyze his obligations.

The problem of life and death is an interesting topic for every era. In Goderdzi Chokheli's novel - "Human Sadness" - the writer collects sorrows. One of the characters - Vasili Kotorashvili talks about life and love. The old man is happy with the dawn of each day and his life, he is not afraid of death, and he understands its importance.

In the novel "Human Sadness" there is one of the rather emotional episodes, "Supernormal Feast with Death". Death takes the form of a person and the scene of crying is also emotional because neither life nor death is easy.

What is life? Life is sadness, the sadness of being human. And death? Death is also sadness, the sadness of not being human. And what is life or death anyway? The writer answers these questions with the actions and words of the main characters of novels and short stories that life continues after death if a person leaves a worthy legacy in this world. Both life and death are portrayed as forms of sorrow, dependent on how one lives and faces the end with dignity.

At the same time, we remember the novel "The Sin of the Priest", where the main character is a resurrected dead person. In this novel, the inevitability and unique charm of death is emphasized.

For Goderdzi Chokheli, as for the great thinker, the conflict between life and death is a multifaceted issue. We also remember his poem "I will Return after Death", each stanza is quite emotional and expressive.

Finally, it can be stated that an in-depth study of Goderdzi Chokheli's works will lead researchers to important conclusions. His novels and short stories are thought-provoking.

Kristine Khobelia

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, 2ndYear English Philology Student, Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

Lika Gvinjilia

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, 3rd year Georgian Philology Student, Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

Supervisor of the thesis: Ia Grigalashvili, PhD, invited professor at Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities

The Real and the Mystical in the Works by Goderdzi Chokheli

Key words: Georgian, reality, mystic, story

The heroes of the stories, novels and films of the writer and film director GoderdziChokheli, the pride of modern Georgian culture, are mainly from Gudamakari. The writer's deep affection to his homeland, which holds a central place in his work, leaves no one indifferent. His undeniably original stories are a haven for his own soul. Through his narratives, he vividly portrays his beloved homeland to the reader, capturing the character and mood of the people living in it, as well as their traditions, attitudes towards the land, life and death, love and hate. His writing is so compelling that it captivates the reader, drawing them into his world.

It should be noted that GoderdziChokheli called for Abkhazia and Samachablo until his last breath. Unaccustomed to the harsh reality, as he writes - "between the ruined walls of the chest", he mourned the abandoned villages in his stories. GoderdziChokheli pulled back "duskyveil in front of his beloved Gudamakarians", revealing the unvarnished, authentic and indeed, dusky existence of people obeying the rules of the highland in the background of beautiful nature. The

reader, moved by the clarity of the narration and emotionally filled, finds themselves chasing Gamikhardia through the forest like a deer, or freezing to death, accompanying beloved Kesane up Borbalomountain on a snowy night. The reader also shares the grief of the villagers, mourning the little Baghatra, who is offered to God by his father.

Goderdzi Chokheli's self-contained art once again confirms the simple truth that the creativity deeply rooted in the native soil, with its wisdom and individuality, is both profoundly national and universally relatable at the same time. He was an outstanding critic of the existing state system, presented in the form of satire in his work, while hidden behind the surface - seemingly naive, but acute and real. So one of the most important issues, which is the cornerstone of Goderdzi Chokheli's worldview is satire - the issue related to be or not to be a human –and the issue of belief.

Tamar Metreveli

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, PhD Student, Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

The Characters Who Visited the Afterworld in the Works of Goderdzi Chokheli and Davit Kldiashvili

Key words: afterword, myth, death

Mythology introduced us to gods and demigods, heroes fighting with gods, and characters who died and resurrected. Among these various mythological characters, those who visited the afterworld seem interesting. Perhaps, it is natural that the story of Hades and Persephone comes to our mind first. However, it is also clear that literature "borrows" certain elements from mythology. As a result, authors of various periods have used the theme of a journey to the afterworld in their literary work (Aristophane's "Frogs", Dante's "Divine Comedy").

It is interesting to explore the situation in Georgian writing in this regard, whether there is a similar experience and what type of experience we are dealing with. It is well known that for the mythical consciousness, death is perceived as a transition, a passage from one state to another. Death signifies transformation and the beginning of something new.

In the work of Goderdzi Chokheli, the world of the dead is derived from the synthesis of the author's beliefs and knowledge. In his texts, we find different characters, among which there are

characters who visited the underworld, the afterworld. Each of them returns from the world of the soul with a different impression and mission. In this regard, the interesting texts are "Red Wolf", "Reanimated Dead." "Measles" and "Ark of the underworld" introduce child characters who die prematurely and return to the human world.

As for Davit Kldialshvili, he is a representative of Georgian critical realism. Myth is not a central element for Davit Kldiashvili's stories, although it plays a major role in seeing and understanding the main points. In this respect, "Victim" and "Mikela" are interesting material.

Ia Grigalashvili

Director of NNLP International Center for Interdisciplinary Studies,

Invited Professor at IvaneJavakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities

Artistic Function of Folklore Topics in the Works of Henrik Ibsen and Goderdzi Chokheli

Key words: mythos, folklore, novel, poem, writer.

In the works of Henrik Ibsen and Goderdzi Chokheli, folklore topics play a significant artistic and allegorical role. In Henrik Ibsen's dramatic poem "Brand," the tragic death of a young boy, Alph, is even more aggravated by Gerd's words: Witches are dancing, which in the past were drawn by the priest in the sea, Lilliputians are dancing, the children of trolls are becoming alive, and cheeping: mother and father! The end of the poem is unforgettable: Brand—struggling for the people's welfare—chained to a rock, calls on the myth about Prometheus and Amirani.

Goderdzi Chokheli's story -"The Performer of the Main Role" portrays the dramatic life of an honest man. The mythical-artistic image of a deer is transformed and dramatized; a deer, symbolizing divine wisdom, is reimagined as a crier deer in a pragmatic life. Becho, known in the village as a man of his word, is cast by the producer for the role of this deer. Becho inhabits a role of the deer so deep that he shouts out as a deer in the forest. Villagers and family members blame the producer for driving Becho crazy.

In the story "Inhabitants beyond the border," by Goderdzi Chokheli, mythological heroes and folkloric themes bear significant artistic depth. The newcomers to Chokha village named a mountain as "Mountain of Chachrilai"; they believed that Amirani cut this mountain to let the sun rise from there. Hunting scene in the same story belongs to the cycle of the cult establishment mythos. The boulders placed between St. George shrine and a dwelling of the ogre represents the

symbolic boundary between good and evil. However, this boundary is conditional, as the writer cannot let any of his characters be given for punishment.

The artistic images in the works of Norwegians' "Shakespeare," Henrik Ibsen, and the esteemed Georgian writer Goderdzi Chokheli continue to captivate readers across eras, as they reflect timeless spiritual values of people, written by the unique narrative styles of authors

Teona Qarchava

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Philosophy, 3rd year student

Supervisor of the thesis: Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Professor Demur Jalagonia

Goderdzi Chokheli and Herman Hesse - Similarities and Differences in their Works

The purpose of my paper, in addition to discussing Goderdzi Chokheli's literary and philosophical opinions, is to draw connections between his work and that of the distinguished German writer Hermann Hesse. Hesse's literature revitalized European writing and introduced innovations, discovering paths that remained unnoticed for centuries. Both Chokheli and Hesse underwent extensive developmental journeys, creating significant works that address themes such as the world, its nature, as well as issues of death, beginnings, and the role of humanity.

This paper examines the similarities and intriguing aspects of their creativity and personal characteristics, including Chokheli's resemblance to Hesse's character Siddhartha and the symbolic significance of the wolf in both authors' works. It also explores their philosophical approaches, their depictions of love and existential dilemmas, and how they resolved these issues. Furthermore, it considers the presence of pantheistic symbols in both authors' writings, despite their differing worldviews—Chokheli as a Christian and Hesse describes and develops Buddhist beliefs in the novel "Siddhartha". However, there are still similarities that deal with God, the cyclical nature of the universe, and the problematic nature of man. Their theses are as similar as they can be very different.

The paper highlights the fascinating parallels between two individuals from different cultural backgrounds who have contributed to a new literary-philosophical realm. Despite their distinct visions, the similarities between their works become apparent when viewed together.

Mariam Shengelia

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Psychology and Educational Sciences, 2nd year student

Supervisor of thesis: Ia Grigalashvili, PhD, invited professor at Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities

The Moral-Ethical Image of a Teacher

(According to Charlotte Bronte's story "The Teacher" and Goderdzi Chokheli's "Unaddressed Letter")

Key words: teacher, letter, love, snow.

The winner of the Grand Prix, "Silver Nymph" and many other prizes - Goderdzi Chokheli was a Georgian writer, screenwriter and film director. A highlander, born on October 2 in the village of Chokhi, Dusheti district, and a person of autumn, he turned out to be the heart of all Georgia. His love for his homeland and Georgian people was so great that he left us and made us fall in love with everything he said and talked about, casting and showing us the culture he came from.

Ilia Chavchavdze used to say - "What is a man without character and what will become of the city?!" Goderdzi Chokheli likely shared this thought. But he came and brought his culture with him that was beloved by both young and old alike.

At the conference, I will present my analysis of Goderdzi Chokheli's "Unaddressed letter" focusing on the profession of the teacher and the profound influence a teacher's words can have, how children remember their first teacher.

Also, I will read some excerpts from "Unaddressed Letter" to highlight the connection between teacher and student, and I will compare it with Charlotte Brontë's novel "The Teacher". I will draw parallels between Chokheli's and Brontë's

perspectives of love and focus on the role of the environment in shaping the writer's worldview. "Unaddressed letter" is not a very well-known letter to the public, but at the conference I will try to present the pedagogical significance of this letter for the student and the teacher.

Ani Baghdashvili

a fourth-year student at Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Georgian Philology, Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

“Goderdzi Chokheli's ‘The Sorrow of People’ and Madeline Miller's ‘Circe’”

Key words: Goderdzi Chokheli, Madeline Miller, Circe, The Sorrow of People, Contrast

Madeline Miller is an American writer and a scholar of ancient literature and Shakespeare's works, known for her contemporary reinterpretations of ancient myths. Specifically, “Circe” tells the story of Circe, the daughter of Helios, focusing on her solitude and personal experiences. Moreover, it interestingly conveys the world of mortals as seen through the eyes of the goddess, including the sorrows and personal feelings of mortals. Naturally, the emphasis on the personal feelings of mortals creates a parallel and reminds us of Goderdzi Chokheli's “The Sorrow of People,” where the author discusses the personal feelings and sorrows of mortal humans. The contrast between these two works can be observed in this way: on one hand, Circe, as a goddess, observes and examines the “sorrow of people” from afar, while on the other hand, the mortal characters in Chokheli's work express their sorrows themselves. Accordingly, through analysis, specific examples, and highlighting the contrast between these two works, we will attempt to draw attention to their similarities, connections, and intertwinement, specifically from the perspective of presenting the sorrow of people.

Nino Uchaneishvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Psychology and Educational Sciences,

Primary education, Bachelor

Goderdzi Chokheli's Path to Directing

Key words: cinema, producer, film

If we want to talk about original directors who have a deep psychological feeling, then Goderdzi Chokheli is on the first place. His love for cinema starts from his early childhood, he was in the grade IV when he saw a movie for the first time, and it was from that time that he decided to

dedicate his life to cinema. One of his films, "Mother of the Place", won the Grand Prix at the Oberhausen Film Festival so Goderdzi Chokheli Was unaware of it.

Goderdzi Chokheli's diploma work was "Surveyors". After that, he made his debut in the film studio "Georgian Film" with the film "Khevsurian from Bakurkhevi". Goderdzi Chokheli used to draw his beautiful and at the same time vastly deep inner world with a pen, and then showed it flawlessly on the screens. A clear example of this is the films created by his own scripts: "Human Sadness", "The Resurrection", "The Stranger", " A Letter to the Pine Trees", "The Children of Sin", " The Birds of Paradise", " The Chained Knights", " The Gospel According to Luke", "The First-Foot", " It should be noted that each film is full of images of mountain traditions, customs and the national daily life of that time.

Director Lana Ghogoberidze was the biggest fan of Goderdzi Chokheli as a director, writer and person. "My teacher was Mrs. Lana Ghogoberidze, she was delighted with my scenarios and stories," Chokheli wrote in his autobiography.

In 1982 (Germany), 1990 (Monte-Carlo), 1992 (Japan), 1992-1998 (Tbilisi), 1999 (Moscow), Goderdzi Chokheli's films won universal acclaim at various film festivals. His last work is "Fire of Love", which he shot in 2003.

It is shockingly tragic that Georgian and world cinematography has lost such a phenomenally talented director, a great writer and a great person as Goderdzi Chokheli.

Ana Ivanashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, Georgian Philology, MA in Georgian Philology

Member of the International Center for Interdisciplinary Studies

Existential Tendencies in Goderdzi Chokheli's Stories

Key words: Existentialism, loneliness, absurdity.

Existential tendencies are not a rare phenomenon in 20th-centuryGeorgian literature. The issue of the essence of human existence, emotions, loneliness, thoughts and desires form the leitmotif of an important part of Goderdzi Chokheli's work.

It is noteworthy that the characters of Goderdzi Chokheli's stories experience the absurdity of life with acute bitterness. Their souls always aspire to different heights from the earthly realm. These are the stories of great people told through small narratives, where characters are often left alone, getting acknowledged more and experiencing more the bottlenecks of life or human injustice. This gives us a reason to talk about the existential tendencies revealed in Goderdzi Chokheli's work - the sadness of people living in small villages.

This sadness is constantly with the characters discussed in the report - Khuchuchela, one of the outstanding characters created by the writer, lives where people drift aimlessly, occasionally glancing at the sky in boredom. In this story, on the example of a little boy's history, a great human tragedy is unfolded. The author expertly hides the cruel face of life beneath the surface of folktale and legend. The protagonist is initially portrayed as someone destined for the heaven. When someone like Khuchuchela ascends to the sky, the whole world loses him - this is an example of how the disappearance of one small "molecule" can leave the earth empty.

Tsastsavala was obsessed with the desire to ascend to heaven. Innocently punished for "a lie", Tsastsavala dies for the greatest truth - society often kills a soul that can fly, that has the ability to perceive and understand great heights.

In such a cruel world, Gamikharda chooses to be a fish rather than a human ("Fish Letters"). Who could argue with his choice, when "the soul has the right to choose what it desires". Moreover, other people have long since distanced themselves from their original form - the image of God and its likeness. It is a paradox that the desire to transform from a man into a fish turned out to be a greater anomaly for such a society. For this reason, the man who turned into a fish was so persistently called back to earth and got engaged again in the trivial round of the life where both empathy and love disappeared.

After all, people also prefer to stay silent about many things and swim against the current. However, Gamikharda was punished for "becoming fish", because others see a reflection of themselves in his metamorphosis - they saw the need to change their own face.

On the example of these characters, it can be said that understanding the absurdity of existence and perceiving the surrounding reality with special intensity causes an existential crisis in a person.

In his work, Goderdzi Chokheli brought to life individuals who are left alone to face the world armed only with their thoughts.